

INFORME ESTRATÈGIC DE MONTGAT

Reunió	Entrevista a L'Alcalde
Data	14/02/2004
Objecte	Primera entrevista
Lloc	Ajuntament de Montgat

ASSISTENTS

Ajuntament de Montgat	Alcalde	Sr. Alfred Matamala
Pla estratègic litoral	Tècnica del Pla	Sra. Maria Xalabarder
Pla estratègic litoral	Coordinador General	Sr. Andreu Ulied

TEMES TRACTATS

Recepció de l'equip tècnic del Pla: **Andreu Ulied** i **Maria Xalabarder** per part de l'excel·lentíssim alcalde de Montgat, **Alfred Matamala**.

PLANS EN CURS

D'ençà la redacció del PGM el 1976, s'han fet moltes modificacions al planejament de l'Àrea Metropolitana en general, i de Montgat en particular. L'elaboració d'un POUM propi dependrà de les determinacions del PTM.

El Pla Director del Sistema Urbanístic Costaner ha afectat una franja al nord del municipi, en el límit amb el Masnou, entre les rieres de Miquel Mates i el torrent de la Foguera, en què preveïen la construcció d'un polígon industrial on traslladar les naus ara instal·lades a la trama urbana.

El municipi participa en el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona i en el Fòrum de Municipis de Santa Coloma de Gramenet, Badalona, Sant Adrià de Besòs, Tiana i Montgat. Tanmateix, és partícip del Pacte Territorial per a la Promoció Econòmica i l'Ocupació del Barcelonès Nord que treballa des de l'any 2001 en la millora de l'eficàcia de les polítiques d'ocupació i el desenvolupament econòmic del territori. El 2004 ha iniciat un procés d'Agenda 21, i compta ja amb una diagnosi ambiental en curs.

DINÀMIQUES DEL MUNICIPI

Montgat tenia, el 2003, una població de 8.775 habitants sobre els 3 km² de superfície del terme municipal. En la darrera dècada, el creixement demogràfic ha estat continuat, a un ritme del 2'5% mig anual; principalment es tracta de gent provinent de l'Àrea Metropolitana. La voluntat de l'Ajuntament és reduir el ritme i arribar a un sostre estable de 12.000 ó 13.000 habitants.

Els nascuts al mateix municipi són un 14,59%, al voltant del 55% que han nascut en un altre municipi català, majoritàriament, del Barcelonès, un altre 25'9% son espanyols nascuts fora de Catalunya i, finalment, el 3'85% pertany al percentatge de població estrangera..

Pel que fa als equipaments, recentment s'ha construït un Centre d'Assistència Primària i una biblioteca. Per a un futur pròxim, hi ha en projecte la construcció d'un col·legi IES i d'un geriàtric. Amb tot, es preveu que la manca de places escolars suficients obligaran a ampliar l'escola Salvador Espriu, per tal de donar-hi resposta.

BASE ECONÒMICA

Es tracta d'un municipi amb una base econòmica tradicionalment centrada en la indústria que, en la darrera dècada, ha començat a transformar la seva estructura, tot i que aquesta activitat segueix sent important.

El sector amb més pes ocupacional és el de serveis (65'5% del total), seguit pel sector de la construcció i la indústria (24'6% del ocupats) principalment l'alimentària, de transformació de metalls, la tèxtil o la fabricació de mobles). Per bé que la indústria és el que genera més riquesa en valor afegit brut amb el 66'5%, front el 27'3% dels serveis, seguits de la construcció (9'1%) i molt minoritàriament per l'agricultura (0'7%). Durant els últims anys, els sectors que més han augmentat en activitat han estat la construcció, el comerç al detall, els professionals i artistes i altres serveis, mentre el sector de la indústria ha patit una lleugera regressió.

Les principals indústries del terme municipal són: FARGI, producció de gelats i CERÀMICA INDUSTRIAL MONTGATINA, fabricació de ceràmica que ocupen unes 300 persones, la majoria residents en el municipi. Hi ha un cert risc de deslocalització.

Un elevat nombre de les indústries instal·lades a Montgat es troben integrades en el nucli urbà del municipi. Els 76 establiments industrials es troben repartits en 2,95 Km² de superfície municipal el que ens dona una mitja de 26 indústries/Km². Els sectors industrials amb més pes són la transformació de metalls (fonderies, tallers i indústries), el Tèxtil i la Confecció, seguit de l'Edició (arts gràfiques), Mobles (fusteria, la Química i el Metall. També té força importància el sector de l'alimentació. L'Ajuntament vol traslladar a polígons industrials les activitats d'aquest sector que encara queden als nuclis urbans. D'altra banda, aposta per la promoció de la indústria no contaminant.

El sector secundari a Montgat està patint una transformació. Durant aquests últims anys l'increment de la branca de la construcció, així com el tancament d'algunes indústries i la reconversió d'altres, fa que trobem un nou mapa dins de l'activitat industrial del municipi.

OCUPACIÓ DEL SÒL

Està separada del pla de Barcelona per turons com el turó de Montgat, sota el qual es va construir el primer túnel ferroviari de la península. Es tracta d'una població industrial, residencial i d'estiuig formada a partir d'un petit nucli de pescadors vora el mar, al voltant de la Torre de defensa de Ca l'Alzina.

Segons l'auditoria ambiental de l'Agenda 21 de Montgat, les sis unitats que conformen el seu paisatge són: El paisatge *urbano-industrial*, concentrat al casc urbà i als polígons del seu voltant, el paisatge *d'urbanitzacions*, caracteritzat per una matriu ajardinada entre les construccions no contigües, el paisatge *forestal* que es correspon a l'àrea de Turó del Mar de la serralada litoral, el paisatge *fluvial* associat a les lleres de la riera d'en Font i el seu principal afluent, el paisatge *arvenses ruderal*, corresponent a la plana de Montgat i el *paisatge rural*, associat a la desapareguda activitat agrícola.

Concretament, de els 283ha del terme municipal, 85 són urbanes, 83'50 no són urbanitzables i hi ha encara 14,5ha que si ho són. Pel que fa a la tipologia dels habitatges construïts, la majoria presenten una baixa densitat. Els aïllats i els adossats sumen més d'un terç del total edificat.

Segons el planejament vigent, el nombre d'habitatges nous previst és de 700 al Pla de Montgat (urbanització que en total tindrà 850), més 450 de protecció social al Turó del sastre. És a dir, un total de 1.150 habitatges.

No hi ha problemes de segregació social ni de degradació urbana. Amb tot, hi ha un barri d'origen industrial, Les Mallorquines, que requereix d'intervenció per la seva millora. Enguany, no s'han demanat ajuts a la llei de barris.

- Els **projectes urbanístics** previstos tendeixen a estructurar el municipi, desenvolupant sectors industrials de mida petita que permetin traslladar les indústries que actualment es troben inserides en el teixit urbà. També, hi ha altres operacions d'habitatge: s'està edificant un nou sector de planejament i està aprovat el planejament per un altre. El nombre d'habitatges pot créixer en aproximadament és d'uns 1.150.
- **Prolongació passeig marítim:** El passeig litoral que es va fer entre Montgat i El Masnou, en el tram més proper al Masnou han quedat les escales d'accedir a la sorra "penjades en l'aire" per la pèrdua de sorra. Aquest passeig és molt freqüentat per vianants i ciclistes, i degut a la seva estretor en la franja de Montgat al Masnou, hi han alguns problemes de trànsit i algun accident amb vianants. Enguany, començaran les obres per prolongar-lo i millorar-lo.

MOBILITAT I INFRASTRUCTURES

Una de les mancances del terme és la d'un **autobús públic urbà** que recorri tot el municipi. Aquest projecte està pendent de trobar finançament.

Per tal de millorar la mobilitat interna treballen amb la idea de crear unes calçades laterals a l'autopista.

La N-II presenta un elevat grau de congestió viària. El projecte de l'Ajuntament és reconvertir-la en via urbana amb dos únics carrils, voreres amples, arbrat, carril bici, etc. Amb aquest objectiu ja han començat a negociar amb el Ministeri de Foment, la Generalitat, l'Àrea Metropolitana i el sector privat del municipi per a trobar finançament. Fins al moment, compten amb uns 2'1M d'euros (350 M de pessetes).

Pel que fa al ferrocarril, estarien d'acord amb qualsevol de les solucions proposades i consensuades amb el Consell Comarcal, com el soterrament o el desplaçament. Reconeixen però, que l'alt cost de la operació fa el projecte difícilment viable. L'Ajuntament no ha estudiat el tema amb detall.

- **Projectes en infraestructures:** reconversió de la N-II a via urbana, calçades laterals a l'autopista, soterrament o trasllat del ferrocarril.
- **Pla mobilitat:** han demanat ajut a la Diputació per a l'elaboració d'un Pla de Mobilitat propositiu que ordeni el trànsit intern, defineixi camins peatonals i millori la mobilitat i l'accessibilitat del terme.

MEDIAMBIENT

La riera d'en Font, junt amb el Torrent de Can Gili, és l'eix vertebrador de gairebé tot el sistema fluvial del municipi. Recentment, s'ha soterrat la riera de Miquel Mates, mentre que la de Sant Jordi, a la part sud del terme, serà la pròxima en ser-ho amb el suport de l'ACA i l'Àrea Metropolitana, que estan realitzant un projecte per evitar que es col·lapsi en els dies de pluja.

Moltes comunitats de ribera es troben en un estat de conservació deficient. Tot plegat implica una baixa o nul·la connectivitat biològica amb espais PEIN, com el de La Conreria - Sant Mateu - Cèl·lecs. Tanmateix, la presència d'un entramat viari, amb autopistes, nacionals i vies ferroviàries fan que la interconnectivitat biològica amb entitats de major grandària i rellevància sigui pràcticament inexistent. La dispersió urbanística i l'acció de l'home no ajuden en aquesta relació. Presenta un espai periurbà on hi ha hagut alteracions paisatgístiques notables. La proliferació d'urbanitzacions, com la del Pla de Montgat o els polígons industrials a la vessant badalonina.

A Montgat hi ha tres hàbitats d'interès comunitari: dos marins i un terrestre. Els marins corresponen a baixos marins sorrencs mentre el terrestre correspon a herbassars higròfils. Cal dir que l'aportació de nitrogen és una de les principals font de contaminació de les aigües submarines que fa que el municipi estigui integrat dins la xarxa de zones vulnerables per contaminacions de nitrats de fonts agràries; és per això que l'aqüífer està protegit. A Montgat no hi ha cap espai natural protegit, ni cap PTGMF (Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal).

Pel que fa als residus, en tant que pertany a l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus (EMSHTR), està englobat dins el Pla Metropolità de Gestió de Residus Municipals (PMGRM) del 1997, on es marquen uns objectius a assolir en el camp del reciclatge. Actualment, la separació selectiva és prou complerta: es separen els envasos, paper/cartró, vidre, piles, roba, medicaments i voluminosos. Durant l'any 2002 es van recollir 686 Tn de residus de recollida selectiva. En els anys propers, s'espera començar la recollida selectiva de matèria orgànica. Des del 1999, les tones de rebuig que s'han recollit a Montgat s'han anat incrementant, fins el 2002 en què s'ha registrat una recollida total de 3.500,8 tones de rebuig. L'empresa Grifell és qui se n'encarrega i ho transporta fins la incineradora de Sant Adrià.

El municipi disposa d'un servei de deixataria des del març del 2002, mancomunat amb Tiana. Es tracta d'un espai força recent que comparteix amb el municipi de Tiana. Al voltant del 47% dels usuaris són particulars i la resta petits industrials o comerciants. També hi ha una deixataria mòbil facilitat per l'EMSHTR, que efectua parades en el poble dos dissabtes al mes i que, un cop ha recollit els residus, els porta a la deixataria de Tiana-Montgat.

En resum:

- **Pèrdua de sorra de platja:** La dinàmica litoral fa que cada any a l'hivern (novembre-març) amb els temporals de pluja i vent s'emporti la sorra de les platges. És més apreciable la sorra perduda en la platja al Nord de l'espigó del Turó de Montgat, sobretot, des del Turó de Montgat fins al límit amb El Masnou (degut al port del Masnou).
- **Baixa qualitat de les aigües superficials i subterrànies.** Pel que fa a l'aigua marina, enguany han detectat molta més brutícia que d'altres anys.
- **Valor paisatgístic dels espais forestals** del municipi, malgrat que estan aïllades i son disperses. Alguns d'aquests espais amb valor paisatgístic són el Turó de Montgat, la zona de Les Bateries i les zones verdes del Residencial Camí d'Alella. Queda pendent de restauració d'una zona natural al turó del túnel del tren de Montgat de la qual, d'ençà de l'enderrocament dels Banys de Montgat i l'ampliació del Passeig Marítim, en cal incrementar el valor paisatgístic. Tanmateix, hi ha un elevat **risc d'incendi forestal** com a conseqüència de l'elevada activitat humana i de la gran quantitat de vegetació inflamable.
- **Baixa connectivitat biològica** a través del sistema fluvial i entre els boscos - illa al sector de la serralada litoral i espais protegits. I una pèrdua de diversitat biològica per abandonament de les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals. A més d'una escassa presència de comunitats arbustives
- **Deficient estat de les rieres i risc d'inundacions.** Comunitats de ribera en deficient estat de conservació. Anualment, l'Entitat Metropolitana realitza un pla de neteja de les rieres del municipi i el Consell Comarcal preveu la restauració de la vegetació de ribera autòctona. Hi ha risc d'inundació a la riera de Sant Jordi.

- **Restauració de “les plataformes”**, a tram litoral sud del municipi, on es trobaven antigues fàbriques contaminants: l'antiga Lejia Conejo i Explosivos Riotinto. Actualment es una zona degradada i desaprofitada. La contaminació del sòl en la zona podria ser alta atenent el tipus d'activitat. L'Ajuntament té la voluntat de treure a concurs possibles idees de projecte de reordenació i revalorització d'aquest tram litoral, proposant un programa d'activitats i serveis que haurien d'encabir-s'hi com una piscina municipal, equipaments per al bany, etc, per tal de donar continuïtat al passeig marítim de Badalona.

CULTURA

El patrimoni cultural de Montgat és notable. L'època medieval va caracteritzar-se per la profusió de construccions lligades a la religiositat i a la defensa, com l'església de Sant Martí o la Torre de Ca l'Alzina (segles XVI-XVII). Més endavant, l'arquitectura prengué un caràcter més civil, entre les que destaca el primer túnel ferroviari de la península. El conjunt és, definitivament, un espai de gran interès pel que fa al patrimoni arquitectònic, tal i com queda palès en el gran nombre d'elements catalogats pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Entre les entitats d'interès destaca el Centre cívic les Mallorquines.

D'altra banda, pel que fa a les celebracions populars del municipi són: Festa Major de Sant Jordi, la Festa Major (24 juny), la Festa de Sant Pere (29 de juny) i la Festa Cara al Mar (juliol).

GESTIÓ MUNICIPAL

El deute es situa en torn del 9-10%, i el dèficit és del 9%. L'Ajuntament subvenciona anualment a la majoria d'associacions i entitats cíviques amb quantitats entre els 1.000 als 2.500 euros, una despesa que es considera necessària per a la promoció de la vida cultural i esportiva del municipi. Destaquen el grup de teatre de la vila i el grup coral.

La voluntat de l'Ajuntament és evitar que la tendència actual de les dinàmiques demogràfiques faci de Montgat una “ciutat dormitori”; per això, es propicia el desenvolupament econòmic d'activitats diverses, i l'estructuració i millora urbana, per **conservar el caràcter de poble**.

SÍNTESI

TEMES CLAU	DINÀMIQUES/REPTES	PROJECTES
Protecció restauració paisatge litoral amb criteris de sostenibilitat		
Protecció espais litorals no urbanitzables	Afectat pel PDUSC	Han presentat al·legacions al PDUSC.
Regulació i reconversió usos periurbans		
Restauració ecològica del paisatge litoral	Les plataformes: zona degradada i desaprofitada. La contaminació del sòl en la zona podria ser alta atenent el tipus d'activitat.	Projecte de reordenació i revalorització del tram litoral “les plataformes”, mitjançant un concurs d'idees.
Millora de la qualitat de l'aigua marina	Baixa qualitat de les aigües superficials i subterrànies. Pel que fa a l'aigua marina, enguany han detectat molta més brutícia que d'altres anys.	
Restauració ecològica dels fons marins		
Restauració i manteniment de rieres i prevenció d'inundacions	Deficient estat de rieres i risc d'inundacions	Soterrament riera Sant Jordi-. Entitat Metropolitana realitza un pla de neteja de les rieres del municipi i el Consell Comarcal preveu la restauració de la vegetació de ribera autòctona.
Millores en la capacitat i l'eficiència en les xarxes de sanejament		
Garantia d'abastament d'aigua		

Regeneració i prevenció de la pèrdua de sorra de les platges	La dinàmica marítima i la presència del port, fa que s'acumuli la sorra a ponent i a llevant es vagi perdent.	Dragatge del port d'El Masnou (Programa Dragatges DPTOP)
Reducció i valorització de residus	Escàs percentatge de recollida selectiva (10'77%)	
Impacte d'infraestructures puntuals	Impacte N-II i autopista	
Desenvolupament de noves centralitats a les ciutats litorals		
Rehabilitació de barris i urbanitzacions disperses de baixa qualitat	Dos barris necessiten actuacions de millora Indústries en sòl urbà	Projecte de desplaçament d'activitats industrials en funció de la resolució d'al legacions al PDUSC
Desenvolupaments d'habitatge integrat amb activitats		Operacions de creixement residencial.
Desplaçament i soterrament del ferrocarril	Impacte negatiu i impermeabilitat del ferrocarril	
Millora de la mobilitat interior: peatonalització i promoció d'eixos urbans comercials		
Millora dels serveis de transport públic	Hi ha un dèficit important d'un servei d'autobús que cobreixi tot el terme.	Pla mobilitat
Reorganització de les carreteres en una xarxa jerarquitzada	El passeig litoral que es va fer entre Montgat-El Masnou hi han alguns problemes de trànsit. Impacte de la N-II	
Millora del passeig marítim	Manca d'un passeig marítim continu i integrat Manca d'aparcaments	Prolongació passeig marítim
Promoció d'activitats econòmiques avançades al litoral		
Modernització de l'estructura econòmica		
Reconversió turística	Manca d'oferta hotelera	
Reconversió de l'activitat agrícola intensiva		
Reconversió de l'activitat pesquera		
Manteniment de la cohesió social		
Millora de la formació de la població		
Revitalització dels teixits socials i de la significació dels llocs i esdeveniments		
Equipaments socials (educatius, sanitaris i culturals)		
Identificació i significació del paisatge litoral		
Valorització de les activitats culturals com element de dinamització econòmica		
Valorització del patrimoni cultural com a recurs educatiu		
Suport als teixits socials i les xarxes interculturals		
Gestió integrada del litoral		
Gestió ambiental i dels serveis socials i culturals		
Reequilibri financer dels municipis litorals		
Institucionalització de la cooperació supramunicipal		
Gestió de la informació i el coneixement. Atenció al ciutadà.	Web amb pocs serveis que permetin la realització de gestions on-line. No tenen GIS	Projecte de millora de la web amb el suport de la Diputació
Participació ciutadana i institucional		

ACORDS

L'Oficina tècnica del Pla estratègic Litoral acorda proposar enviar l'acta de la entrevista a l'alcalde **Alfred Matamala** a fi i efecte de que aquest la pugui esmenar.

xalabarder@mcrit.com